

flytninger: saisonvandring, oprettelse af nye landsbyer, når de gamle agre er udpinte osv. Derved bliver æmnet overordentlig stort og spænder i virkeligheden over hele bebyggelsesproblemet på de lavere kulturtrin. Dette synspunkt stiller selvfølgelig også meget store krav til forf.s kundskaber, og at han ikke har taget sig sagen let, bærer alene den imponerende litteraturliste (45 sider!) vidnesbyrd om. Det vilde være ganske utænkeligt, hvis man ikke hist og her kunde rette anker over for benyttelsen af et så omfattende stof; men for helhedsopfattelsen er disse af underordnet betydning.

I nogle indledende kapitler gives der først en række eksempler på vandring i forskellige verdensdele og en omtale af vandringsproblemet som helhed samt af vandring inden for dyreriget og af forskellige, typiske vandringsagn (der, som forf. bemærker, ikke må forveksles med vandresagn). Derefter følger en række afsnit, som på en måde danner bogens kerne. I dem behandles vandringerne på de vigtigste erhvervskulturelle trin: samlere, fiskere, jægere og nomader, såvel som de for sætersystemet og den alpine transhumance ejendommelige forhold. De følgende kapitler tager spørgsmålet om årsagerne til vandringerne op. Grundlæggende er her, som før nævnt, de geografiske forhold, der med rette stilles i spidsen; men også andre motiver drøftes udførligt, idet krigerske tilbøjeligheder samt handelsmæssige, magiske og religiøse bevæggrunde drages frem. Derefter gives der en oversigt over forskellige, historisk belyste vandringsfænomener, blandt hvilke zigøjnerne gøres til genstand for udførlig omtale. I et særligt kapitel kritiserer forf. med fuld ret den moderne psykoanalyses yderst ensidige syn på de behandlede spørgsmål, og hele værket slutter med en redegørelse for selve den „wandering spirit“, som giver sig udslag på alle de her belyste måder, uden at den dog opfattes som udtryk for nogen særlig psykologisk „drift“.

Det vil sikkert fremgå af denne kortfattede oversigt, hvilket overordentlig stort stof der er samlet og fremlagt i denne bog. Der er al grund til at ønske dens forfatter til lykke både med dens fuldendelse og dens offentliggørelse.

Kaj Birket-Smith.

Gerhard Herrmann: Abessinien, Raum als Schicksal. Leipzig og Berlin 1935. 14,5×21,5 cm. 46 S. 4 Kort i Teksten.

Bogen er fuldendt 1935 kort før Udbruddet af den italiensk-abessinske Krig, som den forudser. Dens ringe Omfang og den populære Form tillader ingen grundigere Dokumentering, men Bogen er, så vidt det kan skønnes, ret upartisk skrevet. Først gøres i nogle Ka-

pitler kort Rede for de geografiske Forhold, og Spørgsmaalet bringes ind i de gængse geopolitiske Formler: Abessinien er Indlandsstaten, der stræber efter Adgang til Havet, de italienske Kolonier ret værdiløse Kystbesiddelser, som kræver et Opland bag sig. Dernæst gøres der udførligere Rede for Spillet mellem Stormagterne, specielt England, Frankrig og Italien, om Abessinien. Italiens Erobringslyst lægges klart blot. Et Fremtidsperspektiv, der ser den italiensk-abessinske Konflikt som Optakt til en vældig Kamp mellem Farvede og Hvide, er måske rigtigt, men kan ikke begrundes på tre Sider.

C. G. Feilberg.
